

Arrest

**nr. 352 068 van 31 augustus 2026
in de zaak RvV X / XI**

Inzake: X

**Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat D. GEENS
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN**

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Afghaanse nationaliteit te zijn, op 10 februari 2026 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 30 januari 2026.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 14 april 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 12 mei 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. HOEFNAGELS.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die *loco* advocaat D. GEENS verschijnt voor de verzoekende partij. Verwerende partij is niet verschenen, noch vertegenwoordigd.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoekster, die verklaart van Afghaanse nationaliteit te zijn, werd op 26 februari 2025 als vluchteling erkend in Griekenland.

Op 27 maart 2025 dient verzoekster een verzoek om internationale bescherming in bij de Belgische autoriteiten samen met haar zoon M.N. (gekend onder rolnummer X) en haar dochter A.N. (gekend onder rolnummer X).

Op 17 december 2025 wordt verzoekster gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS), bijgestaan door een tolk die het Dari machtig is en in aanwezigheid van haar advocaat.

Op 30 januari 2026 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing “*niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)*”. Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

A. Feitenrelaas

U heeft de Afghaanse nationaliteit en bent geboren te Mazar-i-Sharif.

U verliet Afghanistan op 01/10/2024 samen met uw dochter N.A. (CGVS [...]; o.v. [...]) en uw zoon N.M. (CGVS [...]; o.v. [...]). Uw echtgenoot is tot op heden woonachtig in Afghanistan. Met drie reisden jullie via Iran en Turkije, waarna u samen met uw dochter en zoon aankwam in Griekenland op 15/02/2025 en er een verzoek om internationale bescherming indiende.

U werd erkend als vluchteling in Griekenland, samen met uw dochter op 25/02/2025. Uw zoon werd erkend op 26/02/2025. Bijkomend ontving u een Griekse verblijfskaart (ADET) geldig van 26/02/2025 tot en met 25/02/2028. Dit is identiek bij uw dochter. De ADET van uw zoon is geldig van 24/02/2025 tot en met 23/02/2028. Daarnaast beschikt u over een reisdocument geldig van 07/03/2025 tot en met 06/03/2025. Deze geldigheid is identiek voor het reisdocument van uw dochter en zoon.

U verbleef samen met uw dochter en zoon in een opvangcentrum in Griekenland tot de dag jullie de verblijfsdocumenten ontvingen. Nadien huurden jullie een kamer voor 40 euro per nacht. Op een dag ging u samen met uw dochter en zoon naar de markt om inkopen te doen, waar u uw paternale tante en neef R. tegenkwamen. In het verleden werd uw andere zoon vermoord in Afghanistan door R.. Jullie waren niet op de hoogte dat R. zich in Griekenland bevond. Enkel u zag uw familieleden, waarna u dit deelde met uw dochter. Jullie werden niet gezien door uw paternale tante en R. Jullie keerden weer naar de verblijfplaats en u was in shock. Uit angst voor uw neef regelden jullie diezelfde avond het vertrek uit Griekenland.

Op 24/03/2025 verliet u Griekenland samen met uw zoon en dochter. Vervolgens dienden jullie alle drie een verzoek om internationale bescherming in België in op 27/03/2025.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legt u volgende originele documenten neer: e-taskara, ADET en reisdocument van uzelf, uw zoon en dochter en uw huwelijkscertificaat. Daarnaast legt u ook volgende kopieën van documenten neer: twee foto's van uw overleden zoon, de taskara van uw zoon, schoolattesten van uw zoon en dochter, medische documenten van uw echtgenoot van u en van uw dochter.

B. Motivering

Bijzondere procedurele noden

U maakte elementen kenbaar waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken. Meer specifiek verklaarde u op de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) een pijnlijke knie te hebben, alsook maagproblemen en een te hoge bloeddruk en cholesterol. Het CGVS merkt op dat u niet heeft aangetoond dat u hieromtrent dermate kwetsbaar bent dat u niet in de mogelijkheid zou geweest zijn om het persoonlijk onderhoud uit te voeren. Bij aanvang van uw persoonlijk onderhoud verklaarde u zich goed te voelen, alsook bevestigde u op het einde de vragen beantwoord te hebben. De door u ingediende medische attesten tonen dit evenmin aan. Het document van het medisch labo bevat geen conclusie, noch een beschrijving van de resultaten. Voorts legt u een afsprakenblad neer van de oogarts, alsook doorverwijsbrieven. In het attest van Fedasil wordt tevens verwezen naar uw knieproblemen die u reeds elf jaar lang kent. Uit niets blijkt dat uw knieproblemen dus begonnen zijn na een ernstige val gedurende uw reis (CGVS 2, p.2-3). Uit de medische documenten en uw verklaringen blijkt niet dat u niet in staat zou zijn op volwaardige en zelfstandige wijze deel te nemen aan de internationale beschermingsprocedure. Uit de notities van het persoonlijk onderhoud blijkt dat de kwaliteit van de interactie goed was.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Info status

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn (EURODAC HIT, originele ADET en reisdocument), blijkt dat u reeds internationale bescherming (vluchtelingenstatus) geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

U baseert zich op dezelfde motieven als uw dochter N.A. en uw zoon N.M. In de beslissing van uw dochter wordt uitgelegd waarom haar verzoek niet-ontvankelijk wordt verklaard. Omdat u samen met uw dochter en zoon asiel heeft aangevraagd en de asielmotieven identiek zijn, bevat deze beslissing verklaringen van het persoonlijk onderhoud van zowel uw dochter (notities [...] hierna CGVS 1), als van uzelf (notities [...], hierna CGVS 2) en uw zoon (notities [...], hierna CGVS 3). De beslissing in het dossier van uw dochter luidt als volgt:

"GEAS

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die

onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf>; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op <https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior>). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet

aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Administratieve situatie

Uit uw verklaringen en voorgelegde documenten blijkt dat u een ADET geldig van 26/02/2025 tot 25/02/2028 en een reisdocument geldig van 07/03/2025 tot 06/03/2030 verkreeg. De geldigheid van uw moeder haar ADET en reisdocument is identiek. Uw broer zijn ADET is geldig van 24/02/2025 tot en met 23/02/2028. De geldigheid van het reisdocument is identiek (zie administratief dossier- groene map). Bijkomend verklaarden zowel uw moeder, broer als u niet in het bezit van een AFM of AMKA. Geen van jullie had hier al van gehoord. Evenmin hebben jullie ooit moeite gedaan om een AFM of AMKA te bekomen. Dit wijst op een gebrek aan inspanning (CGVS 1, p.4; CGVS 2, p.4; CGVS 3, p.4).

1. ADET

Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaat-generaal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissaris-generaal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij “reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.”

Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (“GEAS”) moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (“Handvest”) en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (“EVRM”).

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,... waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asieliinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9).

Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort

Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle

vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535>). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)

De commissaris-generaal duidt verder dat uit objectieve informatie blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigten een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

4. AMKA nummer (sociale zekerheid)

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigten van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigten dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (<https://www.amka.gr/faq.html>) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (zie NOTA in de map 'landeninformatie'). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de AMKA te activeren, maar het AMKA-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de afgifte en activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare> ; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociale zekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.

Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Gebrek aan intentie tot het uitbouwen van een duurzaam bestaan in Griekenland.

Het feit dat u korte tijd na de toekenning van uw beschermingsstatus vertrokken bent, getuigt niet van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in de andere lidstaat uit te bouwen. Uit informatie in uw dossier blijkt dat u op 26/02/2025 internationale bescherming werd toegekend in Griekenland en dat u minder dan twee maand later, op 24/03/2025 Griekenland verliet. Hetzelfde geldt voor uw moeder en broer (zie infra).

Problemen in Griekenland

U toont niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken, gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70).

Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).

Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou terechtkomen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).

U maak niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

Vrees voor vervolging door uw neef als enige probleem

Alle drie roepen jullie als enige reden voor het vertrek uit Griekenland een vrees voor vervolging in door het zien van uw neef op de markt in Griekenland. Het CGVS hecht hier geen geloof aan. Ten eerste blijkt uit niets dat R. uw broer vermoord heeft in Afghanistan, noch dat uw familie hierdoor ook een vrees kent ten aanzien van R.. Ten tweede heeft enkel uw moeder hen gezien op de markt. Niemand werd gedurende jullie zeer korte periode in Griekenland benaderd door R. of uw paternale tante. Evenmin is de aanwezigheid van R. in Griekenland aangetoond. Dit zijn louter blote beweringen waaraan geen geloof gehecht wordt. Uit niets blijkt dat u, uw moeder of uw broer een vrees hebben in Griekenland omwille van uw neef R. Jullie zochten bovendien geen hulp bij de Griekse autoriteiten (CGVS 1, p.6-7; CGVS 2, p.6-7; CGVS 3, p.5-7), hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige (concrete) stappen zet.

Bovendien bevatten jullie verklaringen over de ontmoeting in de markt met R. tegenstrijdigheden. U verklaart dat jullie uw neef en paternale tante zagen. Uw moeder verklaart dan weer dat ze dit enkel aan u vertelde op de markt. Tot slot stelt uw broer dat uw moeder niets zei toen jullie boodschappen deden op de markt, maar dat uw moeder zich niet goed voelde en terug naar huis wilde keren. Eenmaal thuis vertelde uw moeder wie ze zag op de markt (CGVS 1, p.4; CGVS 2, p. 6-7; CGVS 3, p. 5-6). Het gebrek aan consistentie tussen de drie relazen doen ernstig afbreuk aan de geloofwaardigheid van de door jullie genoemde vervolgingsfeiten.

Zelfredzaamheid

Bij een terugkeer naar Griekenland heeft u de mogelijkheid om ondersteund te worden door uw moeder, broer en omgekeerd. Daarenboven verklaart u nooit getracht te hebben om een leven op te bouwen in Griekenland. Nog verbleef u samen met uw gezin na het vertrek uit het opvangcentrum in een huurpand voor 40 euro per nacht. Jullie deden tevens inkopen op de markt en regelden zelf jullie reis naar België per vliegtuig. Uit niets blijkt dat jullie geen leven kunnen opbouwen in Griekenland (CGVS 1, p.5-6, p; CGVS 2, p.6; CGVS 3, p.7).

Uzelf bent bovendien een geschoolde jonge vrouw aan de universiteit in rechten die een (basis)kennis heeft van verschillende talen. Dit wijst er eveneens op dat u voldoende redzaam bent om, samen met uw moeder en broer, een leven uit te bouwen bij een terugkeer naar Griekenland (CGVS 1, p.4,8).

Kwetsbaarheden

• Met betrekking tot uzelf

Uit uw verklaringen en documenten blijken geen bijzondere kwetsbaarheden. U verklaarde bij aanvang van het persoonlijk onderhoud zich goed te voelen, alsook op het einde bevestigde u al uw problemen in Griekenland genoemd te hebben (CGVS 1, p.2,9). Betreffende het door u ingediende document van het medisch labo dient opgemerkt te worden dat hierbij geen conclusie neergeschreven staat, noch een verdere beschrijving van de resultaten. De andere doorverwijzingsbrief betreft een aanvraag voor kinesithérapie en de oogarts. Uit niets blijkt dat u gezondheidsproblemen kent die een negatieve invloed uitoefenen bij een terugkeer naar Griekenland of dat u, indien nodig, geen toegang zou hebben tot adequate medische zorg in Griekenland.

• Met betrekking tot uw moeder

Uit de verklaringen en documenten van uw moeder blijken bijzondere kwetsbaarheden. Ze verklaarde bij aanvang van het persoonlijk onderhoud zich goed te voelen, alsook bevestigde ze op het einde de vragen beantwoord te hebben. Uw moeder verklaart ziek te zijn. Meer specifiek verwijst ze naar een pijnlijke knie, maagproblemen en een te hoge cholesterol en bloeddruk. Ze haalde dit ook aan gedurende haar interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Het CGVS merkt op dat uw moeder niet heeft aangetoond dat ze

hieromtrent dermate kwetsbaar is dat ze niet kan terugkeren naar Griekenland. De door haar ingediende documenten kunnen deze appreciatie niet ombuigen in positieve zin. Het document van het medisch labo bevat net zoals bij dat van u geen conclusie, noch een beschrijving van de resultaten. Voorts legt ze een afsprakenblad neer van de oogarts, alsook doorverwijsbrieven. In het attest van Fedasil wordt tevens verwezen naar haar knieproblemen die uw moeder reeds elf jaar lang kent. Uit niets blijkt dat haar knieproblemen dus begonnen zijn na een ernstige val gedurende jullie reis (CGVS 2, p.2-3). Bijgevolg blijkt uit nergens dat ze een complexe en regelmatige behandeling nodig zou hebben waartoe ze geen toegang zou hebben in Griekenland.

Bijgevolg, en gelet op het feit dat uw moeder zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat uw moeder niet heeft aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

• Met betrekking tot uw broer

Uit uw verklaringen en documenten van uw broer blijken geen bijzondere kwetsbaarheden. Hij verklaarde bij aanvang van het persoonlijk onderhoud zich goed te voelen (CGVS 3, p.2). Voorts dient hij geen medische attesten in, noch haalt hij bijzondere kwetsbaarheden of problemen aan.

Documenten

De overige ingediende documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet ombuigen in positieve zin. Jullie Afghaanse identiteitsdocumenten en schoolcertificaten zijn uitsluitend een indicatie van jullie Afghaanse identiteit. De medische attesten betreffende de gezondheid van uw vader houden geen verband met uw genoemde problemen in Griekenland, hetzelfde betreffende de twee foto's van uw overleden broer.

Conclusie

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard."

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend in Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst."

2. Verzoekschrift

In een enig middel voert verzoekster de schending aan van artikel 3 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van artikel 57/6, § 3 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het zorgvuldigheidsbeginsel, de redelijke termijn, het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Verzoekster geeft aan niet akkoord te gaan met de weigeringsmotieven in de bestreden beslissing en tracht deze te weerleggen.

Verzoekster vraagt in hoofddorde om de bestreden beslissing te hervormen en haar de vluchtelingenstatus toe te kennen, in ondergeschikte orde, vraagt zij om de subsidiaire beschermingsstatus te verlenen en, in uiterst ondergeschikte orde, om de bestreden beslissing te vernietigen en het dossier terug te sturen naar het CGVS voor verder onderzoek.

Verzoekster voegt volgend stavingstuk toe ter ondersteuning van haar verzoekschrift:

- Brief van Griekse ngo's aan het CGVS betreffende "*Inaccurate and misleading information in CEDOCA Country of Origin Information Focus: GREECE, Assistance to Migrants report, published 25th July 2025*", 19 november 2025.

3. Aanvullende nota's

3.1. Verzoekster dient op 11 mei 2026 een aanvullende nota in, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet.

In de nota wordt verwezen naar de recente arresten van de Verenigde Kamers van 20 februari 2026 en naar de brief van 19 november 2025 van de Griekse ngo's aan het CGVS met kritiek op de CGVS-nota "*COI Focus, Grèce, Aide aux migrants*" van 25 juli 2025.

Er wordt ook ingegaan op actuele landeninformatie, zoals het AIDA-verslag van september 2025 (update 18/12/2025) en de RSA-verslagen van 20 maart 2025, 7 april 2025 en 30 september 2025. Verder wordt er ingegaan op de "*circulaire logica*" van de actieve AMKA en de AMKA-nota van het CGVS, meer bepaald het ontbreken van de e-mailuitwisseling tussen het CGVS en de Griekse ambtenaar die gecontacteerd werd bij het opstellen van deze nota.

Er wordt ook nog kritiek geuit op de volgende door het CGVS bijgevoegde wetgeving en inhoud van de regelgeving, met name: "*AMKA - Social Security Registration Number*" van 14 december 2023; "*Instructies betreffende de toekenning en werking van de AMKA*" van 1 april 2024; "*Concernant l'attribution de l'AMKA aux bénéficiaires d'une protection internationale et aux demandeurs d'asile*" van 13 februari 2018; wet 4368/2016; "*Règles visant à garantir l'accès des personnes non assurées au système de santé publique*" van 4 april 2016; "*COI Focus Griekenland, Aide aux migrants*" van 25 juli 2025. Verder wordt er verwezen naar de brief van de heer M.M., advocaat en juridisch verantwoordelijke bij RSA aan confrater L. Lahaye. In deze brief wordt ingegaan op aspecten betreffende de toegang tot werk en gezondheidszorg zonder actieve AMKA. Tot slot wordt er nog verwezen naar de brief van de Europese Commissie aan de Griekse autoriteiten van 4 december 2023 en naar het RSA-verslag van 23 maart 2026.

Volgende stukken worden toegevoegd:

- Brief van M. M., Advocaat en Legal and Advocacy Officer binnen de Refugee Support Aegen (RSA) aan confrater L. Lahaye, 16 januari 2026;
- Europese Commissie, brief aan de staatssecretaris, Ares(2023)8268343, 4 december 2023.

3.2. Op 7 mei 2026 legt de commissaris-generaal een aanvullende nota neer, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, waarbij wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen (met vermelding van weblink):

- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail”, 13 februari 2026;
- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026;
- CEDOCA, “COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior”, 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, “Country Report: Greece. Update 2024”, september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, 11 september 2025.

4. Voorafgaand

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoekster daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal.

4.2. De formele motiveringsplicht, zoals voorzien in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en artikel 62, §2, eerste lid van de Vreemdelingenwet, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissing worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat verzoekster deze motieven kent en aan een inhoudelijke kritiek onderwerpt. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voert zij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat een administratieve rechtshandeling, *in casu* de beslissing tot niet-ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming, op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kan worden genomen. Het middel zal dan ook onder meer vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

4.3. Verzoekster hekelt in het verzoekschrift dat de commissaris-generaal bij het nemen van de bestreden beslissing de in oud artikel 57/6, § 3, derde lid van de Vreemdelingenwet gestelde termijn van vijftien werkdagen niet heeft gerespecteerd.

De Raad wijst er op dat dit een louter indicatieve ordetermijn betreft. Een snelle behandeling is derhalve wenselijk, maar niet verplicht. De wet verbindt aan het overschrijden van voormelde termijn geen sanctie en er zijn geen wettelijke bepalingen of beginselen die de Raad toelaten een vreemdeling als vluchteling te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen omdat zijn verzoek om internationale bescherming niet binnen een bepaalde termijn werd afgehandeld. Evenmin wordt de commissaris-generaal opgelegd om in zijn beslissing op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet uitleg te verschaffen waarom de vooropgestelde termijn niet werd nageleefd, noch kan uit het niet nemen van een “*beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU-lidstaat)*” binnen de door oud artikel 57/6, § 3, derde lid van voormelde wet gestelde termijn worden afgeleid dat het beschermingsverzoek wél ontvankelijk dient te worden verklaard, zoals verzoekster suggereert in het verzoekschrift. Het overschrijden van die termijn van vijftien werkdagen brengt immers geen verlies van bevoegdheid met zich mee (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c)).

Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om het ingediende verzoek om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c); RvS 30 juni 2022,

nr. 14.948 (c); RvS 7 februari 2023, nr. 15.250 (c)). Bovendien toont verzoekster nergens *in concreto* aan te zijn benadeeld door de langere duur van de procedure.

Verzoekster maakt een schending van oud artikel 57/6, §3, derde lid van de Vreemdelingenwet, de redelijke termijn, het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en de motiveringsplicht bijgevolg niet aannemelijk.

4.4. In de aanvullende nota klaagt verzoekster aan dat de e-mailuitwisseling tussen het CGVS en de Griekse ambtenaar die werd gecontacteerd om de AMKA-nota op te stellen niet werd toegevoegd, wat in strijd is met artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het KB van 11 juli 2003).

Artikel 26 van het KB van 11 juli 2003 luidt als volgt:

“De Commissaris-generaal kan zich, in zijn beslissing, baseren op informatie die telefonisch of via e-mail werd verkregen van een persoon of instelling om bepaalde feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan.

De redenen waarom deze persoon of deze instelling werd gecontacteerd alsook de redenen die toelaten hun betrouwbaarheid te veronderstellen, moeten uit het administratieve dossier blijken.

Van de telefonisch verkregen informatie moet een schriftelijk verslag worden opgemaakt dat de naam van de telefonisch gecontacteerde persoon, zijn contactgegevens, een beknopte beschrijving van zijn activiteiten of van zijn functie en de datum van het telefoongesprek vermeldt. Het schriftelijke verslag moet ook een overzicht van de relevante vragen bevatten en de relevante antwoorden, zonder echter exhaustief te zijn.

Wanneer de informatie wordt verkregen via e-mail, moeten de e-mails in schriftelijke vorm in het administratieve dossier worden opgenomen met de naam van de gecontacteerde persoon, de contactgegevens en de datum van de e-mails, alsook de relevante vragen en de relevante antwoorden.

De activiteiten of de functie van de gecontacteerde persoon moeten beknopt in het administratieve dossier worden beschreven als ze niet direct uit het e-mailverkeer blijken.”

De Raad stelt vast dat zowel de vragen die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, werden opgenomen in de AMKA-nota van 13 februari 2026 (*“COI Focus GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail”*)(p. 3-4). De bewering in de aanvullende nota dat punt 2 uit de e-mail van de heer M.K. zou zijn 'geknipt', mist elke feitelijke grondslag. Uit de lezing van de nota blijkt integendeel dat de antwoorden van de heer M.K. op coherente en logische wijze aansluiten bij de door het CGVS gestelde vragen. Er zijn geen aanwijzingen dat delen van zijn antwoord zouden zijn weggelaten of uit hun context zouden zijn gehaald. In de nota van 13 februari 2026 wordt de functie van de heer M.K. als hoofd van de Griekse asieladministratie aangeduid en wordt ook een e-mailadres vermeld. Aldus bevat de AMKA-nota van 13 februari 2026 alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen en die volgens voormeld artikel 26 van het KB van 11 juli 2003 zijn vereist. Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie, opgenomen in de AMKA-nota van 13 februari 2026, niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De AMKA-nota van 13 februari 2026 verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Tevens worden Engelse en Franse vertalingen bijgebracht van delen van de relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen.

Een schending van artikel 26 van het KB van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

5. Beoordeling van de zaak

5.1. Wat betreft de bijzondere procedurele noden, kan worden gewezen op volgende pertinente motieven in de bestreden beslissing:

“U maakte elementen kenbaar waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken. Meer specifiek verklaarde u op de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) een pijnlijke knie te hebben, alsook maagproblemen en een te hoge bloeddruk en cholesterol.

Het CGVS merkt op dat u niet heeft aangetoond dat u hieromtrent dermate kwetsbaar bent dat u niet in de mogelijkheid zou geweest zijn om het persoonlijk onderhoud uit te voeren. Bij aanvang van uw persoonlijk onderhoud verklaarde u zich goed te voelen, alsook bevestigde u op het einde de vragen beantwoord te hebben. De door u ingediende medische attesten tonen dit evenmin aan. Het document van het medisch labo bevat geen conclusie, noch een beschrijving van de resultaten. Voorts legt u een afsprakenblad neer van de oogarts, alsook doorverwijsbrieven. In het attest van Fedasil wordt tevens verwezen naar uw knieproblemen die u reeds elf jaar lang kent. Uit niets blijkt dat uw knieproblemen dus begonnen zijn na een ernstige val gedurende uw reis (CGVS 2, p.2-3). Uit de medische documenten en uw verklaringen blijkt niet dat u niet in staat zou zijn op volwaardige en zelfstandige wijze deel te nemen aan de internationale

beschermingsprocedure. Uit de notities van het persoonlijk onderhoud blijkt dat de kwaliteit van de interactie goed was.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.”

De bovenstaande motieven van de bestreden beslissing laat verzoekster geheel ongemoeid en blijven, bij gebrek aan dienstig verweer, onverminderd overeind.

5.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoekster internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij werd er erkend als vluchteling op 26 februari 2025 en werd in het bezit gesteld van verblijfsdocumenten als statushouder. Haar Griekse verblijfsvergunning (ADET) is geldig tot 25 februari 2028 en haar Grieks reisdocument is geldig tot 6 maart 2030 (administratief dossier, hierna: AD, groene map ‘documenten asielzoeker’, stuk 15).

Waar verzoekster zich de vraag stelt of zij heden nog steeds internationale bescherming geniet in Griekenland, wijst de Raad erop dat een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de verleende internationale beschermingsstatus enerzijds en de daaraan gekoppelde verblijfstitel anderzijds. Waar de verblijfstitel in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar is, blijkt artikel 24 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU dat overeenstemt met artikel 24 van de vigerende Verordening (EU) 2024/1347 (zoals overigens ook in België), is zulks in beginsel niet het geval wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan internationale bescherming en die slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU die overeenstemmen met de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de vigerende Verordening (EU) 2024/1347). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet berust inderdaad bij het CGVS, maar eens hieraan is voldaan, komt het de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen.

Het komt aldus aan verzoekster zelf en niet aan het CGVS toe om het bewijs te leveren dat zij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoekster blijft hiertoe echter in gebreke. Er zijn geen ernstige indicaties dat zij thans in Griekenland niet langer deze internationale beschermingsstatus zou hebben. Verzoekster brengt geen concrete of verifieerbare elementen aan die wijzen op een intrekking of opheffing van de haar verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Uit het enkele feit dat zij Griekenland verliet op 24 maart 2025, er sindsdien niet meer woonachtig is en er dus geen domicilie meer heeft, kan immers niet worden afgeleid dat zij niet langer over internationale bescherming in Griekenland beschikt. Verzoekster brengt geen dergelijk bewijs bij. Door louter te betogen dat geen informatie voorligt waaruit blijkt dat haar status nog actueel is en erop te wijzen dat zij sinds 24 maart 2025 niet meer in Griekenland woont, brengt verzoekster geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat zij actueel niet meer over een internationale beschermingsstatus aldaar zou beschikken. Indien zij van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan haar internationale beschermingsstatus omwille van een afwezigheid, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het verzoekster toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende internationale beschermingsstatus volstaat niet.

Overigens kan nergens in de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier worden gelezen dat een loutere afwezigheid uit Griekenland kan leiden tot de opheffing, beëindiging of intrekking van de verleende internationale beschermingsstatus, of de beëindiging van het daarmee gepaarde verblijfsrecht (AIDA/ECRE, “Country Report : Greece. Update 2024”, september 2025, p. 244-248). Aangezien, gelet op het bovenstaande, met reden kan worden aangenomen dat verzoeksters internationale beschermingsstatus in Griekenland nog steeds geldig is, wijst niets er verder op dat zij niet naar daar zou kunnen terugkeren.

Om deze reden werd verzoeksters beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de voormalige richtlijn 2013/32/EU (heden overgenomen in artikel 38, lid 1, c) van de Verordening (EU) 2024/1348).

5.3. Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: Handvest). De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen volgens het Hof van Justitie bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof van Justitie niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52, met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, *Jawo*, pt. 95).

5.4. Verzoekster betoogt in essentie dat zij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

5.5. Vooreerst wordt de algemene situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft herhaaldelijk het belang benadrukt van *“objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten”* voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden voor een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, C-540/17 en C-541/17, *Hamed en Omar*, pt. 38).

Beide partijen leggen verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347 bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland, na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied, wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstreckte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie, beschikbaar in het rechtsplegingsdossier, blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigten van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een Nationale Strategie voor Integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347 en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale voorzieningen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026; AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiair beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten.

Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang

tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals toegang tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026; AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van een ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van het verzoek om internationale bescherming aan de betrokkene meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 5-17; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026, p. 8-24; AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek om internationale bescherming vervullen de procedure voor de afgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek heeft ingediend, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat dit AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit.

Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, (sociale zekerheidsnummer) is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat personen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de afgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 23; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, een eigendomsbewijs, een huurovereenkomst, een verklaring van gratis concessie of inwoning, een verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, een certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,.... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum.

Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van september 2024 worden ook de termen *“intentieverklaring van een werkgever”* en *“werkgeversverklaring”* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geupload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geupload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of

vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetwijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-24; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 39; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202, 266-267; CEDOCA, *"COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA-wetgeving).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73,60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 18-19; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24; Refugee.info Greece, *"Travel Documents Greece"*).

E. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 3; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die personen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+), om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in

Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. IOM coördineert de programma's en Griekse ngo's of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt één of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+ maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van Griekenland. Volgens de *factsheet* van IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt.

Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie van Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het HELIOS+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
- (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholisís*, DYPA);
- (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden één van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (CEDOCA, "*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, p. 2-12; ; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 29-30; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 47; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025, p. 12-13).-

Helios Junior richt zich volgens de website van IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigen van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (CEDOCA, "*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen personen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 29-33; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 51-53; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 257-261). De Raad merkt op dat er weinig studies beschikbaar zijn over dakloosheid bij statushouders in Griekenland.

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang tot werk voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, september 2025, p. 261-262). Het verslag *“Feitenonderzoek”* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 38). De *“COI Focus, Grèce. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail”* van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het hoofd van de Griekse asieladministratie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling is opgenomen. De COI Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit; een geldige ADET en een geldig AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen

plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, "Communication on the status of migration management in mainland Greece", 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale voorzieningen

Statushouders genieten toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf.

Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), de invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals de uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de Richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de Richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de Richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de Richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 22-27; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 41-42; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventueel inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. *'cash assistance'*), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing tot het verlenen van de internationale beschermingsstatus, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan de verzoeker zelf werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 25; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of personen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven.

Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met personen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan personen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook personen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 27-28; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 43-44 ; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2025"*, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft, onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg.

De wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van de wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2 van de wet 4368/2016. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *"personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat"* (vrije vertaling, CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: *"ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe"*).

Artikel 33, lid 3 van de wet 4368/2016 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic*

rights”, maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL, “Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”, april 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van de wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van de wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) *Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)”* (vrije vertaling, CEDOCA, “COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA”, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: “ix) *Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du paragraphe 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011 (A7)”*).

Deze bijkomende duiding in de omzendbrief van 3 november 2025 bevestigt dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot de publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. Deze omzendbrief stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van ziekenhuiszorg en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient dan aan te tonen dat hij in het bezit is van (a) een geldige ADET, of (b) een bewijs dat er een beslissing in behandeling is met betrekking tot zijn aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus, of (c) een schriftelijke verklaring inzake uitstel van verwijdering, overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van Wet nr. 3907/2011 (A 7), wanneer een beslissing tot afwijzing van de verlenging is genomen en er beroep (administratief of gerechtelijk) is ingesteld.

Wat betreft de schriftelijke verklaring inzake uitstel van verwijdering blijkt uit de Griekse asielwet (artikelen 23 en 24) dat dit alleen van toepassing is op personen die een terugkeerbesluit hebben ontvangen en die, in het kader van een beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is dus niet van toepassing op begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of van een bewijs inzake hun aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus (CEDOCA, “COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA”, 31 maart 2026).

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar deze is beperkt tot enkel spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: “If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription” (UNHCR Greece, “Living In Greece – Access to healthcare”, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, “Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, september 2024, p. 49-51; CEDOCA, “COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA”, 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, worden aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: personen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben,

kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, waarvan melding gemaakt in de “COI Focus, Grèce, Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar asielzoekers en statushouders, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL, “*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*”, april 2026, p. 59; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, “*Country Report: Greece. Update 2024*”, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens Griekse verblijfsvergunning (ADET) vervallen is, zich voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen gesteld. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken ervan bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de ADET te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, maart 2025, p. 7; RSA/PRO ASYL, “*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*”, april 2026, p. 12; AIDA/ECRE, “*Country Report: Greece. Update 2024*”, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van hun ADET en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden het AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid, of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvraag tot verlenging van een ADET moet worden ingediend via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager ter kennis wordt gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, “*Country Report: Greece. Update 2024*”, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, “*Recognised Refugees 2025. Access to documents*

and socio-economic rights", maart 2025, p. 7-9; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 11-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moet gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de louter registratie deze termijn vaak overschrijdt. Het louter registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "*Alkyoni II*") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt, en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin verlengde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielautoriteiten niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 17-18; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor statushouders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 16-17; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder die zijn ADET wil verlengen, geconfronteerd kan worden met een veelvoud aan administratieve, technologische en taal-gerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

De beschikbare bronnen bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen en dat deze in sommige gevallen meer dan zes maanden tot meer dan een jaar kunnen aanslepen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and*

socio-economic rights", maart 2025, p. 8; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 12-14). Volgens de informatie op de website Refugee.info Greece, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asiendienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bijvoorbeeld wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece "*How to renew your residence permit*" van 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asiendienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asiendienst mee dat slechts 8 ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland. Volgens informatie die door de asiendiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts 13 van de 34 ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestation of application status*", AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; "*certificate of submission of an application*", RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het *Alkyoni*-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouder bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachtermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen. In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15-16; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 20-24; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314.*" In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv.

eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan, evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een zo snel en soepel mogelijke integratie in HELIOS+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 36-38; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026, p. 50; Europese Commissie, *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, maart 2025, p. 36; RSA/PRO ASYL, *“Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights”*, april 2026, p. 62; AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (AIDA/ECRE, *“Country Report: Greece. Update 2024”*, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

J. Besluit

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp, waarmee zij worden geconfronteerd.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale zekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precare omstandigheden kunnen terechtkomen.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

In zoverre de door verzoekster bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking hebben op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van haar situatie aangezien zij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Zij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in dat land.

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie in haar verzoekschrift en aanvullende nota toont verzoekster dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, zoals geduïd door het Hof van Justitie, bevindt of dat zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. De door verzoekster bij het verzoekschrift neergelegde brief van de Griekse ngo's is niet dienstig. De commissaris-generaal heeft zich in de bestreden beslissing bij de beoordeling van verzoeksters situatie in Griekenland immers niet gebaseerd op het bekritiseerde CEDOCA-rapport *“Aide aux migrants”* van 25 juli 2025, noch wordt dit door de commissaris-generaal bij aanvullende nota voorgelegd. Nergens wordt aldus verwezen naar dit rapport. Evenmin steunt de Raad zich in zijn beoordeling op dit rapport. De Raad is verder tot een gedegen analyse van de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland kunnen komen zonder hiervoor een beroep te doen op het door verzoekster bekritiseerde CEDOCA-rapport.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een grote voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland en dat de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet in een aantal gevallen niet aan de orde zal zijn.

Een individuele beoordeling van verzoeksters concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van haar individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van verzoekster, aan haar individueel profiel en haar vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in haar eigen basisbehoeften te voorzien.

5.6. Het komt aldus aan verzoekster toe om de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen. Er dient verder te worden ingegaan op haar concrete persoonlijke situatie.

In de bestreden beslissing wordt op omstandige wijze gemotiveerd waarom verzoeksters voorzienbare levensomstandigheden in Griekenland niet beantwoorden aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid, die dient te worden bereikt opdat van een ernstig risico op onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest sprake zou zijn.

Verzoekster betwist dit in haar verzoekschrift op algemene wijze, maar slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen in de bestreden beslissing concreet met betrekking tot haar persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te verwijzen naar algemene informatie, haar reeds afgelegde verklaringen te herhalen en te stellen dat zij het niet eens is met de gevolgtrekkingen van de commissaris-generaal, brengt verzoekster geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van haar beschermingsverzoek.

5.7. Wat haar individuele situatie betreft maakt verzoekster niet aannemelijk dat zij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die haar zou verhinderen om haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar beschermingsstatus in Griekenland. In de bestreden beslissing wordt op goede gronden het volgende gesteld:

“Uit de verklaringen en documenten van uw moeder blijken bijzondere kwetsbaarheden. Ze verklaarde bij aanvang van het persoonlijk onderhoud zich goed te voelen, alsook bevestigde ze op het einde de vragen beantwoord te hebben. Uw moeder verklaart ziek te zijn. Meer specifiek verwijst ze naar een pijnlijke knie, maagproblemen en een te hoge cholesterol en bloeddruk. Ze haalde dit ook aan gedurende haar interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Het CGVS merkt op dat uw moeder niet heeft aangetoond dat ze hieromtrent dermate kwetsbaar is dat ze niet kan terugkeren naar Griekenland. De door haar ingediende documenten kunnen deze appreciatie niet ombuigen in positieve zin. Het document van het medisch labo bevat net zoals bij dat van u geen conclusie, noch een beschrijving van de resultaten. Voorts legt ze een afsprakenblad neer van de oogarts, alsook doorverwijsbrieven. In het attest van Fedasil wordt tevens verwezen naar haar knieproblemen die uw moeder reeds elf jaar lang kent. Uit niets blijkt dat haar knieproblemen dus begonnen zijn na een ernstige val gedurende jullie reis (CGVS 2, p.2-3). Bijgevolg blijkt uit nergens dat ze een complexe en regelmatige behandeling nodig zou hebben waartoe ze geen toegang zou hebben in Griekenland.

Bijgevolg, en gelet op het feit dat uw moeder zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-generaal van oordeel dat uw moeder niet heeft aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.”

In beroep legt verzoekster geen nieuwe medische documenten voor die een actuele ernstige medische problematiek attesteren, laat staan dat *in concreto* wordt uiteengezet in welke mate haar actuele gezondheidstoestand haar zou beletten om haar rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze problemen zouden zijn op haar mogelijkheden om haar rechten in Griekenland uit te oefenen. In deze stand van zaken kan bijgevolg niet blijken dat de gezondheidstoestand van verzoekster van die aard is dat deze haar verhindert om zelfstandig te handelen en in haar levensonderhoud te voorzien en/of dat deze de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt.

Bijgevolg maakt verzoekster niet aannemelijk dat zij, in geval van terugkeer naar Griekenland, het risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

5.8. De Raad stipt aan dat verzoeksters ADET op heden nog steeds geldig is, met name tot 25 februari 2028. Verzoekster is in het bezit van haar geldige Griekse verblijfsvergunning (ADET) en haar geldig Grieks reisdocument (AD, groene map ‘documenten asielzoeker’, stuk 15).

Het gegeven dat verzoekster werd geconfronteerd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting, volstaat niet om te besluiten dat zij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en, voor zover zij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten haar wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt te voorzien in haar meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Bovendien toont verzoekster, in het licht van haar ervaringen, niet aan dat zij haar rechten ter zake niet zou kunnen doen gelden, nu immers moet worden vastgesteld dat zij hiertoe eerder zeer beperkte stappen heeft gezet. Verder toont verzoekster niet op overtuigende wijze aan dat zij, zoals redelijkerwijze van haar kan worden verwacht, alle mogelijke middelen die het recht in Griekenland haar biedt, heeft uitgeput. Het komt evenwel aan de begunstigde van internationale bescherming toe om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar zij internationale bescherming heeft verkregen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren.

5.9. Uit de gedragingen van verzoekster blijkt vooreerst dat zij geenszins de intentie had om in Griekenland een duurzaam bestaan op te bouwen en er haar rechten te doen gelden, dit in tegenstelling tot wat zij in het verzoekschrift herhaaldelijk tracht voor te houden.

Uit het administratief dossier blijkt immers dat haar op 26 februari 2025 internationale bescherming werd toegekend en dat zij één maand later, op 24 maart 2025, Griekenland heeft verlaten. Een korte tijdspanne van één maand getuigt geenszins van een oprechte intentie om zich als statushouder in Griekenland te integreren en er een leven op te bouwen.

Gelet op de uiterst korte periode waarin verzoekster als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland verbleef, kan reeds *a priori* niet worden aangenomen dat zij in Griekenland daadwerkelijke en ernstige pogingen ondernam om haar leven aldaar uit te bouwen en er haar rechten te doen gelden.

Bovendien blijkt uit haar gedrag ook niet dat zij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. De houding en het handelen van verzoekster duidt er daarentegen op dat zij geenszins van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen.

De Raad wijst erop dat het aan de begunstigde van internationale bescherming toekomt om de nodige inspanningen te leveren om zich te integreren in de samenleving waar hij internationale bescherming heeft verkregen, door er onder meer werk te zoeken en de taal te leren. Er kan van verzoekster worden verwacht dat zij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Verzoekster maakt niet aannemelijk dat zij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen. Het komt haar in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en haar status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen zij evenwel niet aantoonde, zoals hierna zal blijken.

5.10. Verzoekster verklaart niet in het bezit te zijn van een fiscaal registratienummer (AFM) en sociaal zekerheidsnummer (AMKA) (AD, NPO CGVS, p. 4). In de bestreden beslissing wordt terecht opgemerkt dat het feit dat verzoekster geen enkele moeite heeft gedaan om een AFM of AMKA te bekomen, wijst op een gebrek aan inspanning en intentie om zich als statushouder in Griekenland te integreren en er een leven op te bouwen.

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoekster *in casu*, automatisch een AFM krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET. Na het ontvangen van de ADET moet de statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning.

Een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd.

Waar verzoekster in geval van terugkeer naar Griekenland de procedure om een AMKA-nummer te bekomen nog dient te voltooien, wijst de Raad erop dat de beschikbare landeninformatie hierbij geen bijzondere problemen aanwijst. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders daartoe hun wettelijk verblijf in Griekenland moeten aantonen. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument voor statushouders alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) van de AMKA-verordening uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf. Om een AMKA-nummer te verkrijgen, dient dus enkel een geldige ADET te worden voorgelegd. Zoals eerder vermeld, wist verzoekster een ADET te verkrijgen. Zij toont niet aan dat zij bij terugkeer naar Griekenland niet de nodige stappen zou kunnen ondernemen om een AMKA-nummer aan te vragen en te doen afleveren.

Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In de mate dat verzoekster in haar verzoekschrift en aanvullende nota de moeilijkheden weergeeft om een AMKA te activeren door middel van een bewijs van daadwerkelijk verblijf alsook een bewijs van werk of studie in Griekenland, maakt zij met een algemeen betoog en een verwijzing naar algemene landeninformatie niet *in concreto* aannemelijk dat zij bij terugkeer naar Griekenland in haar individuele omstandigheden geen werk zal kunnen vinden, niet aan een adres of huisvesting zal kunnen geraken en zij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het activeren van haar AMKA. Verzoekster blijft in gebreke *in concreto* aannemelijk te maken dat het voor haar onmogelijk is om dergelijk bewijs van adres en werk/studie te leveren. De Raad herhaalt dat het aan verzoekster toekomt om de nodige stappen te ondernemen om haar rechten in Griekenland te doen gelden.

De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoekster geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van haar zelfredzaamheid en autonomie en die het haar dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Er liggen geen stukken voor waaruit blijkt dat verzoekster actueel gedeeltelijk of geheel arbeidsongeschikt is, noch ligt een invaliditeitsattest voor. Verzoekster toont bijgevolg niet concreet aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland er niet in zou slagen om haar AMKA te activeren.

In de mate dat verzoekster aanklaagt dat zij de Griekse taal onvoldoende machtig is, bemerkt de Raad dat dit op zich geen belemmering vormt om procedures te doorlopen. Van verzoekster die in Griekenland internationale bescherming heeft verkregen, mag worden verwacht dat zij, indien nodig, hulp inschakelt om administratieve stappen te begrijpen en correct te doorlopen. Verzoekster kan daarbij gebruik maken van een vertaalapp of een tolk. Deze vormen van ondersteuning zijn vlot toegankelijk en bieden voldoende hulp om de nodige procedures te volgen, zelfs als die niet in haar eigen taal beschikbaar zijn. Verzoekster maakt niet aannemelijk dat de te volgen procedures een onoverkomelijk of aanzienlijk moeilijk obstakel vormen.

5.11. Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, volgt uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) in samenhang met artikel 33, lid 3, van de wet 4368/2016 dat statushouders met een AMKA-nummer gratis toegang hebben tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Zoals de commissaris-generaal in zijn aanvullende nota ook stelt: *“Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren.”* Zoals hierboven vastgesteld, toont verzoekster niet in concreto aan dat zij bij een terugkeer naar Griekenland er niet in zou slagen om haar AMKA te activeren.

Dit betekent echter niet dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA geheel verstoken zal zijn van (gratis) toegang tot gezondheidszorg. Het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier bevestigt dat verzoekster in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van de activering van haar AMKA, niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat zij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: personen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra. Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar asielzoekers en statushouders, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken.

Bovenstaande wordt nogmaals bevestigd in de aanvullende nota van de commissaris-generaal. Verzoekster brengt geen elementen aan waaruit kan blijken dat de inlichtingen waarop voorgaande analyse omtrent de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland is gebaseerd, niet langer actueel of correct zou zijn of die de gemaakte appreciatie in een ander daglicht stellen. Zij toont middels haar algemeen betoog in het verzoekschrift en aanvullende nota niet aan dat er geen medische zorgen in Griekenland voor haar voorhanden zou zijn.

Verzoekster toont bijgevolg niet aan dat, in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate dat zij nood zou hebben aan medische en/of psychologische hulp, zij hiervan verstoken zal blijven en zij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM of met artikel 4 van het Handvest wegens moeilijkheden om toegang te krijgen tot gezondheidszorg.

5.12. Waar verzoekster in haar verzoekschrift en aanvullende nota wijst op de *“circulaire logica”* dat door RSA wordt vastgesteld inzake de voorwaarde van een actieve AMKA om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, wijst de Raad naar hetgeen hierboven is uiteengezet onder 5.5, punt F.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen, kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat. Statushouders kunnen dus een arbeidscontract tekenen alsook het arbeidscontract uploaden in ERGANI zonder dat een activering van de AMKA is vereist. Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zgn. e-EFKA vereist (AMKA-nota van het CGVS van 13 februari 2026).

Waar verzoekster in haar aanvullende nota kritiek uit op het antwoord van mevrouw M. van 27 oktober 2025 zoals weergegeven in de AMKA-nota van het CGVS, gaat zij eraan voorbij dat dit antwoord enkel in de nota werd opgenomen om de achtergrond te schetsen van de nieuwe informatie die werd verkregen van de Griekse autoriteiten op 22 december 2025. Immers, omdat het antwoord van mevrouw M. niet overeen leek te komen met de inhoud van de ministeriële verordening van 23 december 2023 (hierna: de AMKA-verordening), werd verdere verduidelijking gevraagd aan de *Reception and Identification Service* van de Griekse asieldienst op 31 oktober 2025. Wegens het uitblijven van een antwoord, nam de commissaris-generaal vervolgens op 19 december 2025 via e-mail contact op met de *Governor of Asylum Service* (het hoofd van de Griekse asieladministratie), de heer M.K., die op 22 december 2025 via e-mail zijn antwoorden overmaakte. Deze zet uiteen dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een

AMKA-nummer. Hij stelt zeer duidelijk dat de wet 3655/2008 niet vereist dat de AMKA geactiveerd is en wijst erop dat dit ook niet mogelijk zou zijn voor mensen die voor het eerst worden tewerkgesteld. Uit de AMKA-nota van het CGVS van 13 februari 2026 blijkt duidelijk dat de commissaris-generaal zich enkel baseert op de meest recente toelichting door de heer M.K. en de vertalingen van de relevante Griekse wetgeving, om te besluiten dat een actieve AMKA geenszins een voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een geldige ADET en een AMKA-nummer volstaan.

Met betrekking tot verzoeksters kritiek in haar aanvullende nota in verband met de AMA (*National Insurance Number*) wordt nog opgemerkt wat volgt. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat wanneer een statushouder voor het eerst gaat werken, ook een AMA vereist is. De statushouder ontvangt dit nummer na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per mail gemaakt worden. De volgende documenten zijn nodig bij de aanvraag voor een AMA: een verblijfsvergunning, een werkgeversverklaring (formulier E3), een AFM, een AMKA, een adresbewijs en een bankrekeningnummer (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 12, 38; Refugee.Info vermeldt dezelfde vereiste documenten: zie Refugee.info Greece, "*Health insurance*" beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar verzoekster zelf verwijst in haar aanvullende nota). Beide bronnen verwijzen naar een AMKA en niet naar een actieve AMKA als één van de voor te leggen documenten voor het verkrijgen van een AMA. Verzoekster toont niet *in concreto* aan dat zij in haar individuele omstandigheden niet in staat zou zijn om als statushouder met een geldige ADET, de overige vereiste documenten voor de aanvraag van een AMA te verkrijgen. Verder dient te worden benadrukt dat uit de beschikbare landeninformatie ook blijkt dat een AMA enkel vereist is bij een eerste tewerkstelling en dat de AMKA na registratie van het eigenlijke arbeidscontract geactiveerd wordt. Eens een AMA-nummer is verkregen, kan de werkgeversverklaring worden gefinaliseerd in een arbeidscontract en worden geüpload in ERGANI om de AMKA te activeren. Uit niets blijkt dat voor de AMA zelf een actieve AMKA nodig is. De activering van de AMKA is een gevolg van de correcte en volledige aangifte van de tewerkstelling, en niet een voorafgaande voorwaarde voor het verkrijgen van een AMA-nummer of voor de aanwerving zelf. Nergens uit deze recente bronnen kan worden afgeleid dat thans een actieve AMKA vereist zou zijn voor het verkrijgen van een AMA, noch wordt melding gemaakt van specifieke problemen van toegang tot EFKA voor statushouders. Waar verzoekster verwijst naar een brief van de Europese Commissie van 4 december 2023 (bijlage 2 bij aanvullende nota van verzoekster) en de daarin opgesomde obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's, is er geen enkele indicatie dat de aangehaalde problemen met de e-EFKA's anno 2026 nog actueel zouden zijn.

Waar in de brief van RSA van 16 januari 2026 (bijlage 1 bij aanvullende nota van verzoekster) wordt gesteld dat een actieve AMKA nodig is voor het verkrijgen van een AMA, blijkt deze stelling te berusten op verouderde informatie. Immers baseert RSA zich op een schrijven van de Europese Commissie van 4 december 2023, dat echter dateert van vóór de nieuwe AMKA-verordening van 23 december 2023 met inwerkingtreding sinds 1 april 2024. Onder het toen geldende regelgevend kader was tewerkstelling evenwel niet vereist om een AMKA te activeren, wat thans wel het geval is. Dit was een periode waarin tewerkstelling nog geen voorwaarde was voor de activering van de AMKA. Pas sinds de inwerkingtreding van deze nieuwe wetgeving wordt de AMKA gedeactiveerd afgegeven (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 21). De door verzoekster gevolgde redenering mist bijgevolg actuele feitelijke en juridische grondslag. Er wordt herhaald dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en vastgesteld dat verzoekster geen informatie bijbrengt waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken nogmaals worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

5.13. De Raad stipt verder aan dat het niet onredelijk is om van verzoekster, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat zij inspanningen levert om haar levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoekster, die na de toekenning van haar internationale beschermingsstatus slechts één maand in Griekenland heeft verbleven, blijkt niet dat zij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken en om de taal te leren. Hieruit kan worden geconcludeerd dat zij nooit de oprechte intentie had om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er haar rechten te doen gelden.

Er wordt in dit verband nog op gewezen dat het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming in samenhang moet worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van een verzoeker, die internationale bescherming in Griekenland heeft verkregen, om er de nodige procedures te doorlopen en geduld uit te

oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Het komt hem in dit verband toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken. Verzoekster toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. Zij laat ook na om concreet aan te tonen dat zij veelvuldige en ernstige pogingen zou hebben ondernomen om zich te informeren en contact op te nemen met organisaties die haar zouden kunnen helpen bij het uitoefenen van de rechten en voordelen die aan haar internationale beschermingsstatus verbonden zijn.

In het verzoekschrift herhaalt verzoekster haar verklaringen omtrent de moeilijke levensomstandigheden in Griekenland qua huisvesting en tewerkstelling, maar toont hiermee niet aan dat zij haar rechten, verbonden aan haar status in Griekenland, voldoende heeft benut, laat staan uitgeput. Door louter haar verklaringen te herhalen en de terechte gevolgtrekkingen van de commissaris-generaal te bekritisieren, brengt zij geen dienstige argumenten aan die de beoordeling aan het wankelen brengt of hier een nieuw licht op werpt. Ook door te volharden dat de situatie in Griekenland voor begunstigden van internationale bescherming wel degelijk een situatie uitmaakt van verregaande materiële deprivatie, is verzoekster hoegenaamd niet in staat de specifieke en concrete motieven in de bestreden beslissing met betrekking tot haar persoonlijke situatie te weerleggen. Aangezien uit haar verklaringen en gedrag geenszins een oprechte intentie kan blijken om een duurzaam bestaan in Griekenland op te bouwen, is het voor verzoekster onmogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of onderwijs in Griekenland en slaagt zij er op geen enkele manier in om aan te tonen dat haar rechten als statushouder er niet werden geëerbiedigd.

5.14. In dit verband dient er nog op te worden gewezen dat verzoekster, die geen bijzondere kwetsbaarheid vertoont, voldoende zelfredzaam blijkt. Bij terugkeer naar Griekenland kan zij tevens op haar zoon en dochter steunen. In de bestreden beslissing wordt verder nog op goede gronden gesteld:

“Daarenboven verklaart u nooit getracht te hebben om een leven op te bouwen in Griekenland. Nog verbleef u samen met uw gezin na het vertrek uit het opvangcentrum in een huurpand voor 40 euro per nacht. Jullie deden tevens inkopen op de markt en regelden zelf jullie reis naar België per vliegtuig. Uit niets blijkt dat jullie geen leven kunnen opbouwen in Griekenland (CGVS 1, p.5-6, p; CGVS 2, p.6; CGVS 3, p.7).”

Door het louter stellen dat het huren van een kamer aan 40 euro per nacht een tijdelijke, dure noodoplossing was die op korte termijn financieel en menselijk onhoudbaar is voor een gezin zonder netwerk en zonder stabiele inkomsten en het feit dat zij geen moeite heeft gedaan om een AFM of AMKA te bekomen niet mag worden beschouwd als een gebrek aan inspanning, beperkt verzoekster zich tot het louter bekritisieren van de pertinente motieven van de bestreden beslissing, zonder deze met concrete elementen te weerleggen. Alles in acht genomen, stelt de Raad vast dat verzoekster voldoende zelfredzaam is om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij als terugkerende statushouder in Griekenland zou kunnen worden geconfronteerd.

5.15. In de mate dat verzoekster de lange duur van de procedure aanklaagt en stelt dat zij thans geen toegang meer zal krijgen tot het Helios+-hulpprogramma, kan zij allerminst ernstig worden genomen. Zij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het haar eigen beslissing was om Griekenland te verlaten één maand nadat zij daar internationale bescherming had verkregen.

Zij erkent zelf dat er gedurende één tot twee jaar na de toekenning van internationale bescherming ondersteuning beschikbaar is vanwege de Griekse instanties via het oude en nieuwe Helios-programma, maar zij heeft ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze hulp en Griekenland vroegtijdig te verlaten. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om haar leven in Griekenland op te bouwen en ondermijnt haar huidig betoog dat zij bij terugkeer onvoldoende ondersteuning zou krijgen. Uit haar verklaringen blijkt een gebrek aan inspanning om haar leven in Griekenland op te bouwen (*supra*). Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op de commissaris-generaal, terwijl verzoekster zelf heeft verzaakt aan de rechten en voorzieningen die haar in Griekenland ter beschikking stonden. Verzoekster toont verder geenszins aan dat zij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Bovendien beschikt verzoekster, zoals reeds gesteld, over de nodige zelfredzaamheid om in haar levensonderhoud te voorzien bij terugkeer naar Griekenland.

5.16. Dat een overheid niet steeds onmiddellijk woningen en financiële middelen kan toekennen aan vreemdelingen, houdt niet in dat deze vreemdelingen vervolgens niet worden geholpen en dat zij zelf niet tijdelijk in hun levensbehoeften kunnen voorzien. De Raad herinnert er hierbij aan dat situaties die geen “*zeer verregaande materiële deprivatie*” teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door:

- een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan

deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;

- het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;

- de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of

- het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten van internationale bescherming [HvJ, arrest *Ibrahim e.a.*, pt. 91-94 en arrest *Jawo*, pt. 93-97].

Op basis van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zouden zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend, *in casu* België, dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, *in casu* Griekenland, kan niet worden geconcludeerd dat verzoekster bij terugkeer naar die lidstaat zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor een behandeling die onverenigbaar is met artikel 4 van het Handvest (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 94 met verwijzing naar het arrest *Jawo* van datzelfde Hof). Bij de beoordeling van de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland dient betreffende de toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale bijstand, gezondheidszorg, huisvesting of integratie, in beginsel de omstandigheden van de Griekse onderdanen als maatstaf of standaard in ogenschouw te worden genomen, en niet de standaarden die desgevallend van toepassing zijn in andere lidstaten van de Europese Unie. Net zoals niet iedere EU-onderdaan op gelijke wijze aanspraak kan maken op dergelijke voorzieningen, geldt dit immers eveneens voor vreemdelingen die internationale bescherming genieten binnen de Europese Unie. De vaststelling dat er tussen EU-lidstaten verschillen bestaan in de mate waarin aan personen met internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen doen gelden, impliceert bijgevolg geenszins zonder meer een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Dit dient daarentegen op concrete wijze te worden aangetoond, rekening houdend met het gegeven dat óók de socio-economische moeilijkheden of perspectieven van de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld gezondheidszorg, huisvesting of tewerkstelling. De Raad wijst erop dat verzoekster internationale bescherming heeft verkregen in Griekenland dat als EU-lidstaat is gebonden aan het EU-*acquis* dat voorziet in (minimum)normen inzake rechten en voordelen die zijn verbonden aan haar beschermingsstatus en waarvan verzoekster gebruik kan maken. Zoals reeds vastgesteld, toont verzoekster niet aan dat zij ernstige pogingen ondernomen heeft om haar rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

5.17. Wat betreft verzoeksters persoonlijke problemen in Griekenland, wordt in de bestreden beslissing op goede gronden het volgende gesteld:

“Alle drie roepen jullie als enige reden voor het vertrek uit Griekenland een vrees voor vervolging in door het zien van uw neef op de markt in Griekenland. Het CGVS hecht hier geen geloof aan. Ten eerste blijkt uit niets dat R. uw broer vermoord heeft in Afghanistan, noch dat uw familie hierdoor ook een vrees kent ten aanzien van R. Ten tweede heeft enkel uw moeder hen gezien op de markt. Niemand werd gedurende jullie zeer korte periode in Griekenland benaderd door R. of uw paternale tante. Evenmin is de aanwezigheid van R. in Griekenland aangetoond. Dit zijn louter blote beweringen waaraan geen geloof gehecht wordt. Uit niets blijkt dat u, uw moeder of uw broer een vrees hebben in Griekenland omwille van uw neef R. Jullie zochten bovendien geen hulp bij de Griekse autoriteiten (CGVS 1, p.6-7; CGVS 2, p.6-7; CGVS 3, p.5-7), hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige (concrete) stappen zet. Bovendien bevatten jullie verklaringen over de ontmoeting in de markt met R. tegenstrijdigheden. U verklaart dat jullie uw neef en paternale tante zagen. Uw moeder verklaart dan weer dat ze dit enkel aan u vertelde op de markt. Tot slot stelt uw broer dat uw moeder niets zei toen jullie boodschappen deden op de markt, maar dat uw moeder zich niet goed voelde en terug naar huis wilde keren. Eenmaal thuis vertelde uw moeder wie ze zag op de markt (CGVS 1, p.4; CGVS 2, p. 6-7; CGVS 3, p. 5-6). Het gebrek aan consistentie tussen de drie relazen doen ernstig afbreuk aan de geloofwaardigheid van de door jullie genoemde vervolgingsfeiten.”

In het verzoekschrift herhaalt verzoekster haar eerder afgelegde verklaringen en stelt dat de commissaris-generaal zich vooral focust op vermeende inconsistenties die verschillen in details. Het louter bekritisieren van de pertinente vaststellingen in de bestreden beslissing, volstaat geenszins. Bovenstaande pertinente motieven inzake de ongeloofwaardigheid van verzoeksters vrees voor vervolging door haar neef als reden van vertrek uit Griekenland blijven, bij gebrek aan dienstig verweer, onverminderd overeind.

5.18. In de mate verzoekster aanvoert dat zij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland, verwijst de Raad naar het voorgaande waarbij werd vastgesteld dat geen elementen voorliggen waaruit kan blijken dat verzoekster actueel niet langer internationale bescherming zou genieten in Griekenland. Op geen enkele wijze toont zij aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van teruggedrijving van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont zij *in concreto* aan dat er in haar geval een reëel risico op refoulement bestaat.

5.19. Waar verzoekster doorheen haar verzoekschrift en aanvullende nota verwijst naar rechtspraak van de Raad, dient erop gewezen te worden dat precedentenwerking niet wordt aanvaard in het Belgische recht. De door verzoekster geciteerde rechtspraak betreft individuele gevallen en heeft geen precedentswaarde die bindend is. Elk verzoek om internationale bescherming dient op individuele basis en aan de hand van de hiertoe *in concreto* aangevoerde elementen onderzocht te worden, zoals *in casu* geschiedt.

5.20. Voorts voert verzoekster geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door haar in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, wegens gebrek aan dienstig verweer, onverminderd overeind.

5.21. Verzoekster maakt, gelet op de gedane vaststellingen, niet *in concreto* aannemelijk dat zij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in haar elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat zij bij terugkeer naar Griekenland zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Verzoekster maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat zij bij terugkeer naar Griekenland, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten haar wil en haar persoonlijke keuzes om, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor haar fysieke of mentale gezondheid of haar in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Evenmin maakt zij aannemelijk dat er *in casu* sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek haarzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat zij bij terugkeer naar Griekenland wegens een bijzondere kwetsbaarheid zal worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. In tegenstelling tot wat verzoekster meent, worden er geen voldoende concrete, individuele elementen voorgelegd die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat zij zich kan beroepen op haar beschermingsstatus in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat zij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoekster geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van haar niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij zich beroept op de beschermingsstatus die haar in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op haar specifieke omstandigheden verhinderen. Haar beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard. Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

5.22. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt evenmin aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

5.23. Nu aan verzoekster reeds internationale bescherming werd verleend in Griekenland en deze bescherming als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te onderzoeken of verzoekster nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of verzoekster in haar land van herkomst een gegronde vrees voor vervolging heeft dan wel een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de haar in Griekenland verleende bescherming effectief is, wordt weerlegd. Verzoekster is hierin niet geslaagd.

5.24. Uit het voorgaande blijkt dat verzoekster niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een incorrecte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht kan niet worden aangenomen.

5.25. Omtrent de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel moet worden vastgesteld dat dit beginsel de commissaris-generaal oplegt zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te steunen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoekster op het CGVS uitvoerig werd gehoord. Tijdens het persoonlijk onderhoud kreeg zij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet in haar specifieke situatie niet van toepassing is en haar argumenten kracht bij te zetten, kon zij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen en heeft zij zich laten bijstaan door haar advocaat, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Dari machtig is. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken. De commissaris-generaal heeft het beschermingsverzoek van verzoekster op een individuele wijze beoordeeld en zijn beslissing genomen met inachtneming van alle relevante feitelijke gegevens van de zaak. Het betoog dat de commissaris-generaal niet zorgvuldig tewerk is gegaan, kan bijgevolg niet worden bijgetreden.

5.26. Een schending van het redelijkheidsbeginsel kan evenmin worden volgehouden, aangezien de bestreden beslissing geenszins in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd. Deze motieven zijn deugdelijk en vinden steun in het administratief dossier.

5.27. Waar verzoekster in ondergeschikte orde vraagt om de bestreden beslissing te vernietigen, blijkt uit wat voorafgaat dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen. Verzoekster heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven die door de Raad niet kan worden hersteld. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen, gelet op het voorgaande, evenmin tot een vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

5.28. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat ook het beroep in hoofde van verzoeksters zoon en dochter werden verworpen bij arresten nr. 352 070 en 352 071 van 31 augustus 2026.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op eenendertig augustus tweeduizend zesentwintig door:

V. HOEFNAGELS,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

D. D'HONDT,

toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

D. D'HONDT

V. HOEFNAGELS